

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naši koroški kandidati.

Iz Celovca 5. jun. [Izv. dop.]

Preslabi, da bi se mi koroški Slovenci na svoj lasten narodni program postavili in imajoči premalo posvetne narodne inteligencije, pridružili smo se konservativnej stranki in z njo vred kandidate postavili.

Dotični oklic katoliško-konservativnega deželnega volilnega odbora za Koroško v Celovcu se glasi tako:

„Korošci!

„Nove volitve za državni zbor so razpisane — v soboto dné 5. julija bodo volile kmetske občine, 10. julija velikoposestniki.

„Konservativni deželni volilni odbor postavlja samo kandidate za kmetske občine in veliko posestvo. Teh imena čitate na koncu tega oklica.

„Največjega pomena je, da prodrete s temi našimi konservativnimi kandidati.

„Zdaj gre za vaše najvažnejše interese, — za zopetno postavljenje mirnega, zato srečnega stanja s poravnanjem mnogoletnega prepira na podlagi krščanskega in zgodovinskega prava — ali pa za uničenje vaše eksistence, vašega moralčnega in materijalnega blagostanja na leta in leta dolgo, ako ne položite svojih interesov v prave roke.

„Mi vam tedaj kličemo, strinjajoč se z mislimi oklica konservativnega centralnega volilnega odbora na Dunaji dné 26. maja:

„Volite samo konservativne, namreč zvesto katoliške in cesarju zveste volilne može in kandidate, — može, ki si prizadevajo pro-speh vaših družbin, vašega imčaja zagotoviti, postavnim potom krščansko odgojo vaših otrok v konfesionalnih šolah, — odstranjenje sletne šolske dolžnosti, — varovanje pravic

vsake narodnosti, — odpravljenje prisilnega legalizovanja, — odpravljenje svobodne lihve — olajšanje vaših bremen — naposled s prilično revizijo volilne pravice doseči naj-uspešnejše zastopanje vaših interesov.

„Na noge torej k volitvi!

„Nikdo naj ne ostane doma! Nikdo naj se ne dá ovirati lažem in sleparijam nasprot-nikov! V polnem številu pridite k volilni urni!

„Zvesti cerkvi in cesarju! volite tedaj kan-didate, katere je postavil konservativni deželni volilni odbor. Ti so:

Za kmetske občine:

I. Celovec-Velikovec:

Č. g. profesor Andrej Einspieler.

II. Spital-Sv. Mihor:

Gospod c. k. notar dr. Josip v. Aichenegg.

III. Beljak-Borovlje:

Č. g. dekan Friderik Neste.

IV. Volšperg-St. Vid:

„Volilci Labodčanje bodo gotovo kakor do-slej volili pravega moža in šentvidčanje se jim bodo pridružili kakor je upati.

„Za veliko posestvo postavi odbor gospoda Franc barona pl. Reyer-ja, c. k. minister-skega residenta in velikoposestnika.

„Čujte naš stari klic: Vse za vero, cesarja in domovino!

V Celovcu dné 3. junija 1879.

Konservativni deželni volilni odbor
za Koroško.“

Tak je oklic.

Slovenecem v celovškem in velikovskem, beljaškem okraji torej tudi po „Slovenskem Narodu“ živo priporočamo, naj na vso moč agitirajo za Einspielerja in Nesteja. Ona dva imata v programu „varovanje pravic vseh narodnosti“ torej pravic Slo-vencev. To mora zadostiti narodnemu člo-

veku, in sloge ter delavnosti zahteva sloven-ska narodna stvar tudi o taci, ki bi morda kacega družega kandidata želeli.

Upanje imamo, da bomo zmagali, ker slišimo da politični uradniki ne bodo smeli proti nam rovat, kakor so v zadnjič. Za to se bodo pa naši renegati in prusijani tem-bolj uprli proti nam. Sreča junaška!

Volitve v državni zbor.

Piše se nam, da je v nedeljo v Bre-žicah volilni shod, na katerem se bode po-stavil kandidat za mesta in trge. Slišimo, da hočejo brežki mesčanje postaviti deželnega po-slanca Šnideršiča za kandidata v državni zbor. Sodimo, da bode g. Šnideršič, kot kan-didat dobro avstrijske stranke lahko zma-gal proti prusjansko-nemškemu Foreggerju, kajti za Foreggerja pač c. k. avstrijski urad-niki ne bodo mogli glasovati, ker je podpisal opozicijski program 112-erih.

Kadar so volitve, tačas vselej tudi naš stari renegat Dežman, ta zli duh naše dežele, „der geist, der stets verneint“, za pero poprime in ruje zoper narodno možé. Izpoznati ga je lahko na štilu in priljubljenih izrazih, kateri so si zmirom podobni. Tako se je stari renegat spet oglašil v 126. številki „Laib. Tagblatta“ s člankom „vom tabor in Marburg“. V tem članku Dežman reče na konci o dr. Vošnjaku: „Es hätte jedenfalls der parlamentarische anstand (Dežmanu jako priljubljena beseda) erfordert, sich mit diesen (z brežkimi) wahlkreisen bei einer wahlbe-sprechung auseinanderzusetzen“. — No, kakor je mogel Dežman včeraj v našem listu čitati, storil bode dr. Vošnjak to, kar zahteva par-lamentarni „anstand“, ker je sklical uže tri

Listek.

Kosmas Makabejec.

VIII. *)

Ko je Kosmas zopet prišel v Zagreb, je zvedel, da bo treba iti prihodnje šolsko leto kakor se pravi po latinski mej „juvenes, qui in spem cleri educantur“, to je v nadbiskup-ski orphanotrofij, kjer bo plačal samo 12 gol-dinarjev na mesec za vso obskrbo, da bode potem gotoveje in laglje sprejet v klerikat.

Kosmas je uže v Celji prišel do spozna-nja, da po konviktih nij predobro nikjer, pa se je precej rezervirano držal in nij kazal po-sebnega veselja nad to novo srečo, no, toliko poguma je pa vendar imel, da nij rekel svojej skrbnej tetici: „nečem!“

Ker je strijc, tetin soprog, rekel, da Kosmas ne bo niti 14 dni ostal v tem orpha-

notrofiumu, je Kosmas, hoteč enkrat na laž postaviti svojega strijca, ostal tam celo šolsko leto, kar ga je bilo od oktobra do julija.

Zadovoljen nij bil Kosmas tukaj, pa kako bi tudi bil, ker so bili njegovi predstojniki ljudje osorni, in pa košta je bila taka, da bi bile doma na očetovem domu gotovo vse svi-nje poerkale, ko bi jim bili dajali tako smrd-ljivega in gnjilega mesa, kakor ga je Kosmas jel tečajem 10 mesecev. Spaval je v tako mokrej sobi, da je bila postelja čisto zgnjila pod njim, ker si nij delal postelje, ampak je kar hodil spat v jamo, katero si je bil na-pravil. — Ko je dostal leto v tej „kajhi“, je prišel čisto bolan domu, tako, da nij imel daleč do krtove dežele. Tolažilo ga je samo, ko je precej potem zvedel, da je njegov pre-fekt, ki je bil kaplan, prestopil h grško-iztoč-nej veri, in da se je tudi oženil v Belgradu. Vlahinka, si je mislil Kosmas, mu bo pošteno povrnila vse zlo, kar ga je učinil njemu, ko

mu je bil odvzel in konfisciral vso lepoznan-sko literaturo. To vse je pa storilo, da Kosmas nij — več želel postati kaplan.

K stoletnej svečanosti mariborskega gimnazija je še šel Kosmas v Maribor, da bi vsaj enkrat čul javno pevati slovensko pesen in pa govoriti slovenski govor, potem je pa cela dva meseca doma ležal v mrzlici in bolan na jetrah, tako, da še k Žolgarju nij mogel zahajati „duraka“ igrat, kar je sicer rad storil. Ko mu le nij hotelo postati boljše, se je v oktobru odpeljal skozi Ptuj k sv. Tro-jici v Slovenskih Goricah, ker so ljudje rekli, da je tam „padar“, ki ga bo zvratil gotovo. Zvratil ga je zares v osmih dneh, ali potem je šel Kosmas peški domu, pa je v Mariboru dobil zopet mrzlico, katera je bila se ve da precej bolja od prve, ker ga je samo vsaki tretji dan stepla.

Oni lečnik pri sv. Trojici je bil Italjan iz Kopra, pa je Kosmasa nagovarjal, naj gre

*) Glej št. 126 „Slovenskega Naroda“.

volilne shode. Koliko jih je pa Dežman na Dolenjskem? Kaj? Je-li je „anstand“ le za druge, a za Dežmana ne? Dežman pač dobro vé, kaj bi ga čakalo, če skliče javen shod mej slovenskimi Dolenjci, zato ostane doma. Dežman si nij še nikoli na noben javen shod upal iti; tudi zadnjič je mandat le pritihoč pil in prisleparil. Naj stopi na dan, če nij res! Naj posnema naše možé, naj se pokaže z obrazom vsemu narodu, naj „svojega možá postavi“! Ali zastoj je to terjati — od renegata; njegova slaba vest mu na prosto niti ne dá! Slaba vest!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. junija.

O **volilnem** gibanju je v dunajskih listih dosti pisanega, a malo zrnja.

Na Dunaji v Hernalsu je bil 4. junija volilen shod, na katerem so meščanje kandidata c. kr. dvornega svetovalca Zimmermanna odbili, češ, da kot uradnik nij dovolj neodvisen. Zbor je bil potlej jako buren. Hernals ima kar šest kandidatov. — Sechshaus pa sedem; sploh jih je na Dolenjem Avstrijskem največ.

Hrvatske uradne „Nar. Novine“ pri-
našajo razglas, ki sklicuje hrvatski sabor na 14. junija.

Za Hrvate in južne Slovence sploh važno vprašanje pridruženja vojne granice k civilnemu Hrvatskemu je te dni storilo spet korak naprej. Glavni poveljnik, fcm. Franc Filipović je namreč proglasil, da je cesar potrdil predlog, po katerem se več zakonov, ki veljajo za civilno Hrvatsko zdaj uvaža tudi v granici.

Ogerski zbor se razide na poletne počitnice konec tega tedna. Kraljevsk reskript bode to sesijo končal. Novo sesijo bode, kakor „P. L.“ piše, še le 2. oktobra začel.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se piše v „Pol. Corr.“, da se okolo 5000 ljudi okraja Trn in Snepolje brani pridružiti se k Bolgariji, ter da okolo po Evropi peticionira za pridruženje Srbiji. — Tacega tekmovalstva bi bili le sovragi Slovanstva veseli, zato naj bi se ga Srbi varovali.

Iz **Carigrada** se angleškemu „Standardu“ piše, da se je vedno bolj bati (Angležem in družim protivnikom Slovanstva) zveze rusko-turške. Knez Lobanov, da je iz Livadije prišel s popolnim načrtom takej zvezi, o katerem se je na porti uže posvetovalo. To se ve, da je še dovolj protivnikov take zveze, ali Bog vé, če se ne obistini skoro.

Iz **Aten** poroča najnovejši telegram: Francoski, nemški in italijanski konzul so dobili nálog Greciji nasvetovati, naj pošlje ko-

misarje v Carigrad in naj ponovi dogovarjanja o grškem vprašanju.

Francoske republike predsednik je pomilostil zopet več komunardov, ali Blaquija nij vmes.

Iz **Egipta** se poroča: Nemški generalni konzul je v pogovoru s khedivom terjal, naj se odgovori na nemško noto od 17. maja, ki je zahtevala rešitve egiptovske krize. Egiptovski khedive je o tej zadevi napotil nemškega konzula na sultana, t. j. odbil ga. Nemški generalni konzul pa je to napotje tudi odbil in rekel, da je khedive odgovoren za vse, in je obžaloval, da je egiptovsko vprašanje tako daleč prišlo, da more resne nasledke imeti. Čudno je to, da se Nemčija tako odločno meša zdaj na enkrat v orientalne reči, ki jej nijso nič mar!

Dopisi.

Iz **savinjske doline** 4. junija.

[Izv. dop.] Volitve volilnih mož se bodo kmalu pričele. Da si je naše kmetско ljudstvo dovolj izurjeno in narodno vzbujeno, da se nam nij treba bati nepovoljnega izida volitev, vendar je dobro, da imamo povsod odprte oči na tajne nemškutarske nakane. Precej potem, ko so volitve bile razpisane, je celjski c. k. okrajni glavar g. Haas na tihem začel za sebe agitirati, in dopisaval nekaterim duhovnim gospodom, ter se priporočal za kandidata. Tačas menda g. Haas še nij vedel, da grof Taaffe od svojih uradnikov zahteva popolno objektivnost pri volitvah, in da ne vidi rad kandidatur političnih uradnikov. Pa če g. Haas tudi tega nij vedel, ampak misli, da veje še vedno stari veter, toliko bi saj moral poznati svoj okraj, da v njem bi ne cvela pšenica za njegovo kandidaturo. Ali je mož uže pozabil, da pri poslednji volitvi deželnih poslancev je ujel samo bornih šest glasov od 225 volilcev; in za državni zbor bi se mu menda še to številce skrčilo. Naš poslanec je bil in ostane g. dr. Vošnjak, do katerega imamo svoje popolno zaupanje, in smo le veseli, da nam ostane zvest in da nam nij treba iskati družih kandidatov. — Vošnjakov narodni trud in njegove govore za naše slovenske interese pozná narod naš iz poročil „Slovenskega Naroda“, in posebno tudi iz — v poslednjih letih za kmetско ljudstvo dobro uredovanega in narodno odločnega mariborskega — „Slovenskega Gospodarja“, ki je na slovenskem Štajerji jako močno razširjen. Kaj hoté potlej tujci mameluki?

Iz **Celja** 5. junija. [Izviren dopis.] Naši nemškutarji so si bili volili v agitacijski

odbor tudi c. kr. predsednika celjske okrožne sodnije Heinricherja. Ali ta denes v „Cillier Zeitung“ svojo volitev odbija in pravi: „Ker nijsem pri tem zboru navzočen bil, nijsem mogel zoper to volitev ustno protestirati, storil sem to zdaj s tem, da sem na predsednika tega odbora, dr. Neckermana pisal, da ne prevzamem te volitve.“ — Tako tedaj hočejo nemškutarji na uradnike pritiskati s tem, da jih volijo v agitacijske odbore.

Sicer je pa vam kranjskim Slovencem gotovo tudi dobro znano, da ta g. Heinricher (g. drž. pravdniku konfiskatorju omenimo, da je tu samó govor o osobi in političnem človeku Heinricherji ne o uradniku Ur.) nikakor nij iz platonične pravičnosti do Slovencev ali iz kakove lepe objektivnosti odpovedal se nemčurskemu agitacijskemu odboru, temuč to se mora menda tolmačiti le s tem, da od zgoraj drugi veter piše; drugače Heinricher svojega divjega sovraštva zoper vse slovensko nikoli nij skrival. (Res da ne. Ur.)

Denes se bere v „Cillier Zeitung“, da naj bi dr. Neckerman „prevzel“ mandat za državni zbor. Torej dr. Neckerman naj bi bil dr. Vošnjakov naslednik? Ne bo šlo! Ali tudi nam je pridnega dela kmalu treba, nij da bi kar tako vse pustili in samo slepo zaupali.

Resno menda nam kandidature Nekermanove nij treba jemati, vendar je zadnji poskus nemškutarjev. Nekerman, kateri se je kot celjski župan v šolskih in okrajnih rečeh kmetom v okolici vselej sovražnega kazal, vendar ne misli, da ga bodo ti kmetje za to volili?

Uradniki menda vendar za Foreggerja ne bodo šli glasovat? Foregger je vendar opozicionalec, jeden izmed 112. Glasovali pa bodo za neodvisnega kandidata, ki se bode oglasil. O Foreggerji se ve zdaj, da je le svojih osobnih koristij iskal, zato je bil povsod „verwaltungs“-rath, kjer je dosegel.

Nekdo mi je pravil, da je „Cillier Ztg.“ list Foreggerjev in da jej je ta priskrbel subvencijo 300 do 400 gold. na leto. Verjetno, ker od abonentov ne more živeti. — Denes ta list strašno „fortšritlerja“ Foreggerja hvali in si ga uže misli gotovo izvoljenega za državni zbor. Pa nij še!

Z Notranjskega 4. junija. [Izv. dop.] Preveliko število kandidatov za državnega poslanca notranjskih kmetских občin je nas Notranjce nekoliko vznemirilo. Vsled tega

v Koper študirat, pa se naj kopa v morskej vodi. Kosmasu se je ime „Capo d' Istria“ precej dopalo, pa je privolil pogledati še to mesto. Na potu v Koper se je pomudil Kosmas dva dni v Ljubljani; najprej je šel v gimnazij, postavil se je pred vrata sedme šole, pa je poskušal, bode li spoznal Gregorja Kreka. Ko so ob četrtej uri prihruli sedmošolci črez vrata, je Kosmas kar mirno stal in gledal, katerega bi zgrabil. Precej vitke rasti, dolgi lasje, očala, bled — o vrli Gregor! — jaz sem pa Kosmas iz Zagreba — in precej sta se poznala.

Ker je Kosmas želel videti Vodnikov dom, je prijatelj Gregor vzal soboj še dva dijaka, pa so šli v Šiško, jedli so klobase pri Žibertu in pili vino, pa navdušeni so bili fantje, da je stara Žibertova Urša veselje imela s svojimi gosti.

Iz Ljubljane v Trst se je vozil po noči. Po Krasu je besnila strašanska burja, tako

da je uže Kosmas misli, da je Bog tak veter poslal zavoljo njegovih grehov. V Trstu dne 1. novembra nij bilo boljše, kakor na Krasu po noči. Kosmasa je stepala zimica, krv mu je silila proti glavi, pa hudo, hudo mu je bilo. Pri Eliseju si je kupil karto za omnibus v Koper, pa je sedel klaverno na neke klopi, in čudne misli so mu rojile po glavi.

Ko se je vsedel na omnibus, pa se je pomestilo okolo njega do 12 samih Italjanov, mu je prihajalo tesno, prešinila ga je misel, da so mu ti ljudje sovražni, pa je hotel otiti iz omnibusa. To pa je storil tako naglo, da ga je jeden poleg njega sedeči Italjan zgrabil, on se mu je strgal, je razbil šipo in dobil je pri tej priložnosti precejšnjo rano na desnej roki. — Potem so prišli policaji, pa so ga odpeljali s fjakerm v — ludnico na par dni. Takrat se je Kosmas prvokrat s fjakerm vozil.

To je precej temna točka v Kosmasovem

življenju, o katerej ne govori rad, in zato ne morem čisto natanko opisati njegovega trpljenja v svojstvu „norca“ tečajem boravljenja njegovega v tržaškej ludnici.

Prvo noč je bil jako rabijaten, ter je kar metal talijančiče jednega za drugim, potem pa vse naenkrat od sebe, in le s težavo so mu oblekli železno srajco (zwinghemd) potem ko si je snel zavoje na rani in na žili, katero so mu bili puščali.

Ko je bil tako oblečen, da se nij mogel več ganiti, je lepo mirno ležal na slami, ker se nij mogel rešiti te sitne situacije. Še le drugi dan mu je postalo boljše, prišel je k zavednosti potem, ko je mej strežaji našel nekega Goričana, s katerim se je mogel porazumeti v materinem jeziku. — Tretji dan so ga odnesli na mrtvaških parah v gornje prostore, kjer so mu dali lepo sobo in kjer je ostal še osem dni, potem pa so ga odpustili, ker so videli, da je zdrav.

so pogovori o volitvi precej živahni. Sme se pa trditi, da je velika večina notranjskih volilcev teh mislij:

Naš poslanec naj bode povsem samostalen, popolnem od vlade neodvisen mož, kateri bo razven želja svojih volilcev in razven narodne discipline vse druge vpljive odločno od sebe odbijal. On naj bode zanesljiv, značajan in v narodnej borbi vztrajen mož, kateri se ne bo nikdar ni za las premaknil iz narodnega stališča.

Naš poslanec naj bode Notranjec, kateri je kolikor mogoče volilcem znan.

Naš poslanec naj bo mož, kateri bode znal vselej presoditi, kaj bi bilo našemu kmetu boljše in kako bi se mu težka bremena olajšala, in kateri se bo odločno ustavljal novim bremenom in davkom, dokler se materialno stanje kmetovo nekoliko ne zboljša.

Te misli bodo večino pri postavljanju kandidata vodile.

Nekaterim se zdi čudno — in po pravici, da bi sloveči notranjski narodnjaki ne imeli moža mej soboj, kateri bi vreden bil njih zupanja, zato se vedno glasneje čujejo glasovi, kateri zahtevajo, naj si Notranjci iz svoje srede izberejo poslanca. — Druzega pomena to néma.

Sicer bosta pa določila volilna shoda v Postojni in Logatci, kdo se ima centralnemu volilnemu odboru za kandidata nasvetovati. O! volilcev upamo, da bodo potem pokazali, da vedó, kaj velja sloga in disciplina, — od kandidatov, kateri ne bodo sprejeti, se pa nadejamo, da bodo svojo rodoljubnost dokazali s tem, da se bodo kandidaturi odpovedali, da ne bodo za se ne očitno ne skrivno delali in glasov cepili, temuč da bodo po svoji moči k obilnej udeležbi in enoglasnej volitvi pripomogli! In nam se zdi, da bi se sloga najlepše dosegla, če bomo rekli po nedeljskem volilnem shodu: živio naš bivši narodni deželni poslanec kot državnozborski kandidat, živio — g. Adolf Obreza!

Iz Ljubljane 4. junija. [Izv. dop.] V nemških dunajskih novinah, osobito v „Pr.“ in „N. fr. Pr.“ se zaporedom oglašá neki dopisnik iz Ljubljane, katerega je „Slovenski Narod“ uže en parkrat po prstih nakrcal. Utihnil je za nekaj časa, ali oglašil se je zdaj zopet v predvčerajšnji številki stare „Pr.“, po starej svoji navadi, zajahal tudi uže staro svoje kljuse kranjsko šolstvo, in zeleni

žolč izliva nad vse, kar je bilo ali je še narodno slovensko, hvali pa svoje nemškutarstvo. Osobito slavi kranjski deželni šolski svet, ker je postal ta do cela nemški in peni se zaradi nečesa, kar še sam s svojo pičlo pametostjo ne razume. Mi bi se ne bili ozirali na ta naj-novejši izdelek simovstva, ali nekatere stvari so vendar take v ónem dopisu, da nam je dolžnost dopisnika malo za láse prijeti, uže iz obziróv na narodne učitelje.

Simovec piše: „Noch vor wenigen Jahren glaubte die nationale partei den landeschulrath zu ihrer domäne machen zu können, um tüchtigen deutschen lehrkräften das leben im lande sauer zu machen und nationalen fanatikern zu gut dotirten stellen zu verhelfen. Auf befähigung und die nöthigen vorstudien wurde dabei wenig gesehen. Auf diese weise arbeitete sich eine menge von nationalen wühlern empor, deren unfähigkeit später recht klar zutage trat. Diese zeiten der nationalen versorgungs- und schosskinderpolitik sind gottlob vorüber und an stelle einer blinden protectionswirtschaft ist nun gesetzliche ordnung getreten, deren zutagetretenden guten folgen selbst die verfassungsfeinde im laude zum stillschweigen brachten.“

V prvo naj se nam dovoli, da smemo dvomiti, je-li ima to pisunsko človeče kaj vesti. Kolikor besedíj, toliko lažij! Narodne učitelje opozarjamo, da jih tá slovenski renegat imenuje „unfähige nationale wühler“ ki za šolstvo sploh némajó nobene zmožnosti. Oni nemški stavek narodni učitelji prečitajte pomno; ali kar se tiče „eine menge von nationalen wühlern, deren unfähigkeit klar zutage trat“, o tem je jedna sodba samo ta, da kranjsko šolstvo jelo je propadati, odkar so usurpirali nje vodstvo sami „sui“ renegatje. Na drugo v ónem nemškem stavku se za denes nečemo ozirati, a dopisunu opomenimo: Kdor nosi maslo na glavi, naj ne hodi po solnci; drugače bomo prisiljeni bič v roke vzeti in žnjim podrezati v razna nemčurska gnezda na Kranjskem, kjer se kažejo pravi (!) ustavoverski učitelji za obolus svoje časti. Pozabilo se takrat tudi ne bode na pripravnico tukajšnjo.

Domače stvari.

— (Umrl) je predvčeranjem tukajšnji bivši trgovec L. C. Lukman, v visokej starosti 81 let.

Obiskal ga je bil neki kapucin in ga je nagovoril, naj se pripravi za večnost. Kosmas je to storil, ter pokazal, da je dober kristijan. Samo zarad enega greha sta si bila navskriž s kapucinom, in sicer je kapucin hotel znati, zakaj je Kosmas položil roko na sé, a Kosmas je rekel, da se je samo branil, ker so Taljani polagali ne samo roke, ampak tudi noge nanj, ko so ga vezali. Zakaj si je odvezal rane? — da, odkod bi pa bil dobil krvi, katere je potreboval, da je namazal steno od poda do stropa? Kosmas je mislil v svoji domišljiji, da ga bodo klali Italijani, pa je zato steno namazal s krvjo, da bi se potem zločinu lažje došlo na sled. — Logika vendar nij zapustila Kosmasa nikdar.

Ko je Kosmas stopil na ulico iz bolnice, desno roko v zavoju držeč, je precej videl nekega Italijana peči tako lepe kostanje, da mu nij dalo mimo iti; gladen in slab, kakor je bil, kupil si je pečenih maronov in jel jih je prav v slast kar na ulici, — saj ga nij

nihče poznal — pa jih še nij bil spravil pod streho za groš, uže mu je počela v novič laziti po udih mrzlica, katere se je bil znebil v bolnici.

V Koper mu zdaj nij sodilo iti, ampak šel je na policijo po svoj kofer, potem pa se je vpisal v tržaški gimnazij.

Bilo mu je zopet dobro, ozdravel je, ali kadar je bora brila nij šel rad na ulico, ker nij želel drugič s fijakerjem se voziti.

Potem se je precej udomačil v Trstu, prodajal je „Mlinarjevega Janeza“ pa dopisoval z Drobničem in Vijanskim, kako bi se dala osnovati v Laškem trgu glediščna igra, in bil bi še znabiti ostal sledeče leto v Trstu, ako mu ne bi bil dr. Elšnik nastavljal „kubikwurzle“ pod noge, ter ga preveč dregal z „logaritmusi“.

Koper si je pa vendar pogledal Kosmas dvakrat, da se ne bi reklo: hodil je v Koper pa ga še videl nij.

— (Notar v Logatci) je postal gosp. Ignac Gruntar, rodóm goriški Slovenec iz Kobarida. Logatčanom moremo le čestitati, ker z našim prijateljem g. Gruntarjem dobodo za notarja vse skozi poštenega in značajnega moža, kakoršnih želimo našej slovenskej domovini več.

— (Dobrotvorstvo.) Pred tremi dnevi je graška zavarovalnica praznovala 50letnico svojega obstanka. Po tem povodu je nje upravni odbor sklenil založiti ali ustanoviti fond od 4000 gld. za podporo ónim požarnim stražnikom na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem, kateri so ali bodo v svoji službi ponesrečili. Razen tega se je sklenilo večji znesek dati za ljubljanske uboge in ravno tako ljubljanskemu škofu znesek za dijecezanske potrebe.

— (V Podnartu) je bila dozdej železnična restavracija. Vodstvo Rudolfove železnice jo je pa te dni odpravilo, tako da na vsej gorenjskej železnici (od Ljubljane do Trbiža) zdaj nij nobene železnične restavracije.

— (Maša.) Trgovsko bolniško in podporno društvo naznanja, da ima 8. t. m. ob 11. v kapeli tukajšnje bolnice sv. Jožefa sv. mašo za spomin umrlih svojih udov in dobrotnikov.

— (Katoliška družba) bo imela prihodnji vtorek (10. t. m.) zjutraj ob petih sv. mašo na Rožniku pri Materi božjej za vse žive in mrtve družbenike z navadnim darovanjem po sv. maši.

— (Pri sv. birmi) je bilo o binkošti v Ljubljani 1061 otrok, mej temi iz tujih škofij 6. —

— (V loškem nunskem samostanu) so vtorek 5. t. m. slovesne obljube naredile: Ignacija Šinkovec, Bernardina Vagner, Antonija Dolenec, Elizabeta Porenta, Klara Pintar in Lucija Mohar. Potem je škof podelil nekaterim gojenkam zakrament sv. birme. Gojenke so izvrstno predstavljale ginljivo igro: „Sv. Doroteja“.

— (Strela je ubila) Josipino Kelbič iz Kamce pri Mariboru na binkoštno nedeljo ob 6. uri blizu Maribora na cesti. Poleg nje je šla pa Marija Pešorn z dvema otrokoma; te tri je samo puh obletel. Preneseni so bili v bolnico.

— (Samomor.) Iz Slovenske Bistrice se piše, da se je posestnik Anton Pintar iz Hrastovec s puško sam ustrelil, in sicer zavoljo tega, ker nij mogel v hranilnici vzetega posojila tako vrniti kakor je mislil.

— (Ropar.) Piše se nam iz Bosne: Pred nekaj dnevi sta peljala iz Stare Gradške skozi Berbir in od tam naprej v Banjaluko dva voznika, gospodar in njegov sluga, vsakateri na jednih kolah, vojaško hrano, in na kolah, katere je sluga spremljeval, bila je tudi jedna priletna ženska s „koferčkom“, katera je šla za kuharico v Banjaluko služiti. Ko sta uže 3 četrt pota vozila, pridruži se h gospodarju, kateri se je vrh vreč na vozu sedeč peljal, neki človek v starej vojniškej opravi, katerej se nij poznalo, če je turška ali naša. Oborožen je bil z velikim nožem. Tako je voznik pravil. Ta sedi samo malo časa pri gospodarju, pri katerem je gotovo revolver zapazil, in odlazi k slugi in ženski na druga kola. Ko dojde čas, da udari gospodar po svojih konjih in se malo odstrani od hlapčevih kol, spravi se potepuh pri belem dnevi na svoje delo, terjajoč od ženske novcev. Ko mu pa stara nij imela več dati, nego 1 gold., udari jo z nožem črez čelo, da jo kri polije.

Na to se je hlapec njej na pomoč spravil, ali badavo je bil obeh trud, ropar je bil zmagovalec, in ko so jima moči odpovedovale, pridetu k sreči od strani ceste dva človeka, krvovnik pa skoči v beg. Gospodar vsega tega nij nič slišal, ker je njegov voz ropotal. Vidi se iz tega, da bi bilo koristno, straže pri cestah pomnožiti.

Razne vesti.

* (Nevesta bolgarskega kneza) Aleksandra I. je, kakor „Novoje vreme“ piše, hči ruskega kneza Nikolaja Borisoviča Jusupova, ki je eden najbogatejših ruskih plemenitašev. Torej vzame bolgarski knez Slavjanko za ženo.

* (Prusko-nemški učitelji.) Noben narod na tem svetu se tako ne baha s svojimi čednostmi in duševnimi krepostmi kakor Nemci. Zlasti „nemški šolmošter“ je bil našim nemškutarjem pravi ideal. Ali resnici je stvar druga. Beremo v večernem listu nemške „N. F. Pr.“ od srede, da je pruska vlada v Opelnu 18. dec. 1878 izdala naredbo, ki kara pruske nemške učitelje: da so zadolževalci, prestestniki in zapeljivci 10 letnih deklic, pijanci in ponočnjaki, da se klatijo po noči z neomikanimi ljudmi in nespoštovanimi ženskami okolo, da celo po krivem prisegajo itd. — To vse iz države „božjega strahu in dobre šege“!

* (Strela v cerkev udarila.) Iz moravske Bjelice se poroča, da je tam 2. jun. bil vihar in strela je udarila v katoliško cerkev v vasi Lipnik. Cerkev je začela goriti. Prebivalci vasi so hiteli gasiti, pa ker niso imeli priprav, bil je trud zastoj, vse je zgorelo v cerkvi, zvonovi so se stopili. Cerkev, 200 let stara, je zdaj v razvalinah, le še počene stene molé iz pogorišča.

* (Javna varnost v Italiji.) V laškem časopisu „Fanfulla“ bere se: „Po mojem preračunjenju zgodilo se je v prvih 90 dneh letošnjega leta v naši Italiji — mladega naroda, kakor se pravi — 545 dovršenih in 406 poskušanih umorov, tedaj 951 težkih krvavih zločinov. Število manjših (teška oškodovanja) broji 1409, lahkih oškodovanj pa 7015; tedaj jih je bilo povprek 93 na dan ranjenih. Otrok se je mej tem časom umorilo samo 70, — še eden na dan ne. Roparskih napadov na cesti zgodilo se je 847, v teh je končalo se 15 z umorom. Ali termometer se brzo zdaj vzdiguje in kaže: izvršenih in kvalificiranih tatvin 11.325, h katerim se še lahko pridene, če jih je premalo, družih 1052 tatvin, ki se pa niso povsem posrečile. Čestiti bralec naj blagovoli sam poiskati si poprečno število iz: 12.377 : 90 = x : 1. Jaz samo dodajem, da temu številu se pridružuje še 3.000.000 oškodovanj na premoženju, katera so prouzročili manevri tatvinske armade, ki jo vzdržuje „lepa dežela“. Tedaj pa, če se ti čitalec dopade, hočem ti povedati, kolika je nevarnost ali gotovost, da človeka pošljejo na boljši svet ali z nožem, ali kuglo ali s čim drugim, in sicer za vsakega italijanskega državljanca z ozirom na provincijo, kjer prebiva. Na vsak umor se lahko računi: 12.000 prebivalcev v Siciliji, 13.000 v provinciji Rim, 16.000 v Neapolitanskem, 25.000 v Sardiniji, 34.000 v Umbriji in okoli, 49.000 v Emiliji, 54.000 v Toskani, 87.000 v Piemontu in Liguriji, 109.000 v Lombardiji in 122.000 na Benečanskem“. Progreesovec moj, ali želiš še česa?

Umrli v Ljubljani.

1. junija: Anton Kokalj, kajžar, 54 l., v dež. bolnici, vsled srčne napake in vodenice.
2. junija: Ernestina Bergant, poštnega sluge žena, 48 l., na kongresnem trgu št. 6, vsled raka na maternici.
3. junija: Marija Pohl, hišnica in krojaškega mojstra žena, 77 l., vsled marazma. — Marija Pezdur, st. 10 l., hči šivilje, na Strmem potu št. 4, vsled difteritisa.
4. junija: Karl Potočnik, delavec, 40 l., v Kravjev dolini št. 3, vsled jetike.
5. junija: Jožefa Pezdur, 3 mes., na Strmem potu št. 4, vsled pokaženja krvi. — Henrik Črne, mesarjev sin, 5 l., v kolodvorskih ulicah št. 3, vsled vnetice grla.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Tuji.

5. junija:

Evropa: Arko iz Zagreba. — Kardasch iz Gradca. — Endlišek iz Trsta.
Pri Slovci: dr. Terzhak iz Metlike. — Kosmač iz Kranja. — Buck iz Dunaja. — Schorl iz Gradca. — Sontag iz Dunaja.
Pri Habsburci: Giegl iz Dunaja. — Oehmichen iz Kočevja. — Pressburger iz Dunaja. — Schwarz iz Zagreba. — Katz, Ullmann iz Dunaja.
Pri avstrijskem cesarju: Kavič iz Gradca. — Hamerlitz iz Radovljice.
Pri bavarskem dvoru: Vatrovec iz Materije. — Sajevec iz Gorenjskega.

Dunajska borza 6. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	67	gl.	55	kr
Enotni drž. dolg v srebru . . .	69	„	30	„
Zlata renta . . .	79	„	50	„
1860 drž. posojilo . . .	126	„	50	„
Akcije narodne banke . . .	830	„	—	„
Kreditne akcije . . .	265	„	50	„
London . . .	116	„	—	„
Srebro . . .	—	„	—	„
Napol. . .	9	„	25 1/2	„
C. kr. cekini . . .	5	„	52	„
Državne marke . . .	57	„	—	„

Poslano.

Dragi Miško! Nikar ne bodi hud, ker Ti toliko časa nič ne piševa. Saj veš, da imava dovolj posla. Posebnih novic Ti dozdej njsva imela iz našega kraja povedati, le ena je, katero Ti hočeva prav na kratko opisati.

Gotovo si bral „Slov. Narod“ 9. maja t. l., št. 106, kjer se je v „Poslanem“, sicer prav malo, pa gola resnica v tukajšnjih cerkvenih razmerah opisala.

Čudno se Ti bode pa zdelo, ko bodeš raz sledečega izpoznal, kako nevedjoča sta preška cerkvena ključarja v „Poslanem“ „Slov. Naroda“ 14. maja t. l., št. 110 podpisana. Tudi midva dolgo časa tega njsva mogla zvedeti, pa kar se ne stori, to se ne zvê, dragi Miško!

18. maja t. l. smo imeli občinskega starešinstva posvetovanje, h kateremu sta bila tudi omenjena ključarja povabljena. Ko se posvetovanje neha, vzame prvi svetnik „Slov. Narod“ v roke, in prične „Poslano“, kjer sta bila ključarja podpisana, čitati. Jožef Jarc jo takoj iz sobe popihne, ker baš nij vedel o tem „Poslanem“, dokler mu njsjo iz „Slov. Naroda“ čitali; Andrej Žerovnik pa počaka, da se mu vse prebere, in on v pričo štirih občinskih svetovalcev: J. Kosa, F. Knifca, M. Košenine in B. Mraka potrdi, da on nikdar o tem, kar se mu je ravno prečitalo, slišal nij; samo g. kaplan, pravi, me je enkrat v farovžu, držaje kos papirja v rokah, vprašal: Ali res g. župnik cerkvenega denarja nič za cerkev ne porabi? In jaz mu odgovorim: Se ve da sveče kupijo, družega mi pač nij znano. Potem mi peró pomoli in jaz ga pošlatam. Baš tako tudi druge bolj važne stvari ključarja podpisujeta. Pa to je lahko, saj eden ne zna niti brati niti pisati, eden pa samo malo pisati.

Vsakdo lahko prevede, da je nekdo na prošnjo hotel nekoga umivati, pa vemo, da zamurec ostane vedno črn.

Presneto je poreden in zviti taki človek, kateri druge brez vednosti podpisuje, in vse, kar čenča, je neresnica. — Dokaz temu: Dopisnik, bolje podpisnik pravi, da so v Preski le po štirje „ofri“ vsako leto. Ključarja, midva in tisoč občanov potrdi, da so štirikrat po dva vsako leto, in to je osem.

Dva „ofra“ na novega leta dan in o postu, ko je tudi vsaki petek, se k onim osmem ne prištevajo.

Ako dopisnik ne vé, katere dni so „ofri“, hočeva mu jih midva povedati: Namreč, 5. nedeljo v postu, v nedeljo po sv. Jan. Krstniku, v nedeljo po povik. sv. križa in na dan preč. spoč. Dev. Marije, vsakokrat jutraj ob šestih eden in ob desetih eden štirikrat dva je tedaj gotovo osem.

Dalje dopisnik zvonove omeni. Morda pa ne vé, da smo jih preški srenjčani za svoje denarje napravili. Jurij Cvajner in France Bernik sta morala svoji posestvi zvonarju za-nje zastaviti, ker g. župniku zvonar nij upal. In g. župnik nam še zdaj, po preteku petih let, o zvonovih nij računa izkazal. Nekateri so pravili, ki so za zvonove plačali, da njsjo bili nikjer nič opisani. — Kmet je zvonove napravil, in ako zdaj zvonjenje potrebuje, bi moral pa zopet plačati. Kje pa je tisti denar, kateri se od zvonov pobira?

Ravno tako mora kmet cerkvene klopi napraviti. Ako hoče imeti v cerkvi sedež, mora do deset gold. prejemščine plačati, in na vse to pa še vsako leto 35 novcev, da sme notri sedeti.

Gorje mu pa, kdor se farovski kuharici zameri, takoj se mu sedež odzvame!

Dopisnik naj nama le enega pové, kdor bi bil prejemščino nazaj prejel, drugo pot bodeva pa midva z imenom povedala tiste, in koliko jih je, ki je njsjo.

Miško! Čudil se bodeš gotovo, ko Ti še to poveva, da naš gosp. župnik, Luka Aleš od enega pogreba in mrtvaškega opravila 20 do 26 gold. računi. Bernard iz Studenčič mu je celo 32 gold. in 50 kraje. moral plačati. Gospod baš ne pozna štolnega reda za Kranjsko od leta 1816, št. 3483 potrjenega in še zdaj veljavnega.

Preberi pa to pismo tudi drugim, da zvedo, kako se še v devetnajstem stoletju po svetu godi! Drugo pot Ti piševa še kaj bolj zanimivega. Na zdravje!

V Preski, 31. maja 1879.

M. Košenina,

B. Mrak.

(274)

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, laka
in firneža, (257—5)
v Ljubljani,

na Marijnem trgu, poleg frančiškanskega mostu.

V kavarni Vencelj Payerja

v Škofjeji Loki (271—2)

se dobiva vsako nedeljo in vsak praznik izvrsten

sladoled (Gefrorenes).

V teku 30 let potrjeno.

Anaterinina voda za usta

po J. G. Popp-u,

c. kr. dvorni zdravnik za zobe

na Dunaji, Stadt, Bognergasse 2.

Boljša od vseh drugih usnih vod kot preservativ zoper zobne in ustne bolezni, da ne gnijó in se ne majojo zobje, ima prijeten duh in okus, krepí zobno meso, ter je izvrstno sredstvo za čiščenje zob.

Da si to priljubljeno, neutrpljivo pravo morejo preskrbeti vsi krogi, so se vpe-ljale steklenice različnih velikostij, namreč: velika steklenica po 1 gl. 40 kr., srednja po 1 gl., mala po 50 kr.

Anaterinina pasta za zobe,

za snaženje in obvarovanje zob, za odstranje-nje slabega duha in kamena na zobeh. Cena steklene puški 1 gl. 22 kr.

Popp-ova aromatična pasta za zobe, najizvrstnejše sredstvo za gojenje in obvaro-vanje notranjih ust in zob. Cena za kos 35 kr.

Rastlinski zobni prah,

čisti zobe, odpravlja zobni kamen, in povrže zob se bolj in bolj belí. Škatljica velja 63 kr.

Popp-ova plomba za zobe,

s katero si more vsakdo sam napolniti votle zobe. (37—5)

Aromatično medicinično milo

iz zelišč

za olepšanje in oboljšanje polti, in skušena zoper vse nečistote na polti; v zapečatenih izvornih zavojčkah á 30 kr.

V blagovoljni pozor!

V zavarstvo proti ponarejanji se p. n. občinstvo opozoruje, da je na vratu vsake steklenice **anaterinine usne vode bram-beno znamenje** (firma llygea in anateri-nini izdelki) kakor je pri vsakej steklenici tudi vnanji zavitek, na katerem je dobro vidljiv vodén tisk, državni orel in firma.

Zalogo imajo v Ljubljani, vse le-karne kakor tudi gg.: Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pir-kar, P. Lasnik, Terček in Nekrep; v Po-stojni: J. Kupferschmidt; v Škofjeji Loki: C. Fabiani; v Kočevju: J. Braune; na Krškem: F. Bömches; v Idriji: J. Warta; v Kranji: K. Savnik; v Litiji: Mühlwenzel, lekar; v Metliki: Matterjevi nasledniki; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergmann; v Radovljici: A. Roblek; v Kamniku: J. Močnik; v Črnomlju: J. Blazek; v Vipavi: A. Deperis.

WASSERDICHTER
ZELTSTOPPE-REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl die
Wienerberg-Landgut-Fabriksniederlage
MUELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195—260)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.